

محمود مقدمی

مقدمه	۱۹
بخش اول: دوران تصمیم‌گیری و ورود به حوزه	۲۱
فصل اول: کمک به تصمیم‌گیری	۲۵
زمینه‌سازی برای تصمیم‌گیری	۲۵
پیشگیری از تصمیم نسنجیده	۳۱
۱. تصمیم‌های احساسی	۳۱
۲. جوگیری	۳۳
۳. انگیزه‌های مادی	۳۴
۴. مهلت‌گرفتن برای سربازی	۳۴
۵. اهداف سیاسی	۳۵
آینده‌نگری	۳۵
۱. آینده‌شغلی	۳۶
۲. مدت زمان تحصیل	۳۷
۳. مشکلات اقتصادی	۴۱
۴. برخورد‌های مثبت و منفی مردم	۴۳
ملموس‌سازی	۴۵
۱. بازدید از مدارس علمیه	۴۵
۲. صحبت با طلاب موفق و ناموفق	۴۶
رفع موانع و شبهات	۴۶
تقویت قدرت تصمیم‌گیری	۴۷
کمک به انتخاب محل تحصیل	۴۸
فصل دوم: آرامش بخشی	۵۱

اعلام حمایت مالی	۵۱
اعلام پشتیبانی فکری	۵۲
ابراز محبت بیشتر	۵۳
دعای ویژه	۵۳
اعلام همراهی و همکاری	۵۴
فصل سوم: امتحان ، مصاحبه و تحقیقات	۵۶
کمک به آماده شدن برای امتحان	۵۶
زمینه سازی محیط مناسب برای مطالعه	۵۶
کمک درسی	۵۷
مصاحبه	۵۷
خواهران طلبه	۵۸

بخش دوم: برخورد خانواده با طلبه در دوران تحصیل

فصل اول: دوران آزمایشی	۶۳
ویژگی های دوره آزمایشی	۶۳
دوران اختبار و تثبیت تابستانی	۶۳
دوران آزمایشی سه ماهه	۶۵
فصل دوم: دوران مدرسه (پایه ۱ تا ۶)	۶۷
بیان ویژگی های این دوره	۶۷
میزان حضور در مدرسه	۶۸
ساعت درس ، مباحثه و مطالعه	۶۹
سختی های ویژه دوران حجره نشینی	۶۹
نبود امکان اشتغال و درآمدزایی	۷۱
آشنایی با شرایط مدرسه و رعایت مقررات	۷۴
ظواهر طلبگی	۷۵
آماده سازی محیط خانه برای رشد علمی	۷۷
تقسیم کار منزل و کارهای خارج از منزل	۷۸
تنظیم برنامه های داخل منزل با ساعت مطالعه	۷۹
تنظیم صلح رحم و تفریح با برنامه درسی	۸۱
فراهم کردن زمینه های معنوی و اخلاقی	۸۲

لقمهٔ حلال	۸۲
تکریم	۸۲
کنترل رفت و آمد با فامیل نامناسب	۸۳
دعا در حضور و خفا	۸۴
محبت و نوازش‌های مادرانه	۸۵
تأمین آرامش توسط همسر	۸۵
همراهی و همکاری در دستیابی به کمالات اخلاقی	۸۶
پرهیز از تجمل‌گرایی	۸۷
تأمین کامل نیاز جنسی همسر	۸۷
جبران تحقیرها و طعنه‌ها	۸۹
آفت‌های اساسی این دوران و مراقبت‌های ویژهٔ آن	۹۰
زمینه‌های شروع کار فرهنگی از این دوره	۹۲
فصل سوم: تحصیل سطوح عالی	۹۴
ویژگی‌های دوران تحصیل در دوران سطوح عالی	۹۴
شیوهٔ درس خواندن در سطوح عالی	۹۴
میزان وقت لازم برای درس‌ها	۹۶
مهارت‌های لازم در این دوره	۹۸
بخش سوم: نقش خانواده در مسئلهٔ ازدواج طلبه	۱۰۱
فصل اول: تصمیم‌گیری	۱۰۳
زمان مناسب ازدواج با توجه به وضعیت زندگی طلبگی	۱۰۵
زمان ازدواج طلاب سیکلی	۱۰۶
زمان ازدواج طلاب دیپلم	۱۰۷
زمان ازدواج طلاب دانشگاهی	۱۰۸
زمان ازدواج خواهران طلبه	۱۰۹
نقش پدر	۱۱۰
نقش مادر	۱۱۲
فصل دوم: انتخاب همسر	۱۱۳
نقش مادران و خواهران	۱۱۳
نقش پدر	۱۱۵

انتخاب همسر برای دختران طلبه	۱۱۶
فصل سوم: دوران نامزدی	۱۱۸
فصل چهارم: عروسی طلبگی	۱۲۰
نبود افراط و تفریط در شادی	۱۲۱
نبود افراط و تفریط در هزینه‌ها	۱۲۲
ماه عسل	۱۲۴
فصل پنجم: زندگی متأهلی	۱۲۵
محدودیت‌ها و ناخوشی‌ها	۱۲۶
شأن طلبگی	۱۲۶
مسائل و مشکلات مالی	۱۲۹
فشارهای اجتماعی	۱۳۰
مهاجرت	۱۳۱
فرصت‌ها و خوشی‌ها	۱۳۲
همکاری در خانه	۱۳۲
آرامش در زندگی	۱۳۳
فضای علمی	۱۳۴
صفا و صمیمیت در زندگی	۱۳۴
دغدغه‌های تحصیلی و فرهنگی	۱۳۵
جایگاه اجتماعی	۱۳۵
زیارت بیشتر	۱۳۶
تبدیل تهدیدها به فرصت‌ها	۱۳۶
حل اختلاف‌ها	۱۳۸
بخش چهارم: برخورد خانواده با طلبه در دوران معمم شدن	۱۳۹
فصل اول: تاریخچه لباس روحانیت	۱۴۱
فصل دوم: جایگاه لباس روحانیت	۱۴۳
چرا باید طلبه لباس خاصی بپوشد	۱۴۶
فصل سوم: محدودیت‌های لباس روحانیت	۱۴۸
سختی‌های فردی و مشکلات احتمالی	۱۴۸
مشکلات لباس روحانیت برای خانواده	۱۵۱

مواقعی که می‌توان لباس نپوشید ۱۵۴

بخش پنجم: برخورد خانواده با طلبه، در دوران انجام وظایف طلبگی ۱۵۷

فصل اول: وظایف طلبگی	۱۵۹
انواع وظایف طلبگی	۱۶۱
تحقیق و تولید علم	۱۶۱
تدریس	۱۶۲
تحقیق و نویسندگی	۱۶۵
کارهای اجرایی	۱۶۸
تبلیغ	۱۶۹
فصل دوم: نقش خانواده در انجام وظیفه تبلیغی	۱۷۰
شروع تبلیغ	۱۷۰
تبلیغ در منزل	۱۷۳
تبلیغ در جمع‌های فامیلی	۱۷۳
ایام تبلیغی	۱۷۴
زمان‌های ویژه تبلیغ	۱۷۴
مکان‌های تبلیغ	۱۷۷
انواع تبلیغ	۱۸۰
محتوای تبلیغ	۱۸۴
کمک در تأمین محتوا	۱۸۴
سفرهای تبلیغی	۱۸۷
تبلیغ‌های مجردی	۱۸۸
تبلیغ‌های متأهلی	۱۹۰
ارائه الگوی عملی زندگی اسلامی در محل تبلیغ	۱۹۳
انجام وظایف تبلیغی برای زنان	۱۹۴
پاکت تبلیغ	۱۹۶
منابعی برای مطالعه بیشتر	۱۹۹
فهرست منابع	۱۹۹
فهرست سایت‌ها	۲۰۰

مقدمه

هنگامی که خدای تعالی آدم را آفرید با «وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا»^۱ او را بر سایر آفریدگانش برتری داد و با «نَفَخْتُ فِيهِ مِنْ رُوحِي»^۲ و دمیدن روح الهی، او را مسجود ملائکه ساخت و فرمود: «فَقَعُوا لَهُ سَاجِدِينَ»^۳؛ پس هرگز عالمان با غیر عالمان مقایسه نمی‌شوند؛ چراکه فرمود: «هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ»^۴، البته عالمانی که اهل تقوا و خداترس باشند «إِنَّمَا يَخْشَى اللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ الْعُلَمَاءُ»^۵ می‌توان نتیجه گرفت که برترین آفریدگان، انسان‌ها و برترین انسان‌ها، عالمان خداترس هستند و حوزه علمی محل پرورش این عالمان خداترس است. البته این مسیر، موانع، مشکلات، سختی‌ها و تلخ و شیرینی‌هایی هم به همراه دارد که باید با آن‌ها آشنا شد.

کتاب پیش رو، راهنمایی است برای خانواده‌هایی که فرزندان یا همسرانشان می‌خواهند به حوزه وارد شوند، یعنی به جرگه «عالمان خداترس خدایپرست».

۱. بقره، ۳۱.

۲. حجر، ۲۹.

۳. حجر، ۲۹.

۴. زمر، ۹.

۵. فاطر، ۲۷.

نگارنده که خود افزون بر سپری کردن دوران طلبگی، به عنوان پدر و همسر طلبه و نیز مدیر مدرسه علمیّه و مسئول فرهنگی حوزه، تجربه‌هایی به دست آورده، سعی کرده است صادقانه و در حدّ توان خود، حوزه را همان‌گونه که هست، به خانواده‌های محترم نشان دهد و در پایان هر بحث، نکات مهم آن را با عبارت‌های کلیدی بیان کند.

از آنجا که مخاطبان این کتاب، خانواده‌های طلاب هستند، اعم از طلبه‌های خواهر و برادر، سعی کرده‌ام از واژهٔ مشترک «همسر» استفاده کنم که شامل هر دو گروه همسرآقایان طلاب و همسر بانوان طلبه بشود.

برای شیرین‌تر و ملموس‌تر شدن مطالب، گاهی نمونه‌هایی را از سایت‌ها و وبلاگ‌های طلاب نقل کرده‌ام که به هیچ وجه، نباید تأیید تمام محتوای سایت دانسته شود.

برای واقعی‌تر شدن مطالب، در مراحل گوناگون، متن را به بعضی از همسران، مادران و خانواده‌ها که این راه را پیموده‌اند، دادم و با برخی مسئولان اخلاق و تربیت طلاب مشورت کردم تا اگر مطالب لازمی فراموش شده یا مطالب غیر لازمی بیان شده، اصلاح گردد. البته مطمئن هستم که این نوشتار، کامل و خالی از عیب نیست؛ ولی از آنجا که دربارهٔ این موضوع، نوشتهٔ دیگری یافت نشد، امیدوارم بهانهٔ خوبی باشد تا شایستگان فن و صاحبان قلم، با نقد آن، کتاب شایسته‌ای تهیه کنند.

چه کند مستمند این درویش غیر از این تحفه‌ای ندارد بیش